

Plausto konstrukcija

Plaustų statymas ir plaukimas upėmis bei ežerais daugeliui atrodo kaip svajonių patirtis gamtoje ir yra siejamas su įdomiomis istorijomis, pavyzdžiui, apie Tomą Sojerį. Šiame straipsnyje apžvelgiamos įvairios plaustų statymo rūšys ir kaip jas galima panaudoti darbe su jaunimu.

Plūdrumo kamera

Plūdrumo kameros klausimas yra esminis ir glaudžiai susijęs su plausto naudojimo būdu. Plaustas gali būti tinkamai naudojamas tik tada, kai konstrukcija plūduriuoja ir viršutinė plausto briauna nėra po vandeniu net ir tada, kai jį apkrauna vienas ar daugiau žmonių. Todėl akivaizdu, kad kiekvienam kilogramui, kuris turėtų būti virš vandens paviršiaus, plūdrumo kūnas vandenyje turi užtikrinti tam tikrą vandens išstūmimą. Paprasčiau tariant, viskas, kas yra lengvesnis nei 1 kg viename tūrio litre ($=1 \text{ dm}^3$), plūduriuoja. Kuo mažesnis plūdrumo kūno svoris litre tūrio, tuo daugiau plūdrumo yra ir plaustas gali būti labiau apkrautas, jei jis yra tokio paties dydžio. Kitaip tariant, vien iš medžio pagaminto plausto 4 žmonėms masė ir atitinkamai svoris (apie 1 t) yra nepaprastai dideli dėl prasto medienos plūdrumo. Priešingai, plaustą, pagamintą su plūdrumo kamera, galima pagaminti nešiojamą 4 žmonėms. Toliau išvardytos medžiagos paprastai tinka plūdrumui užtikrinti kasdienėje jaunimo klubo veikloje:

- Mediena
- Sunkvežimio skardos
- Šiukšliadėžės (plastikinės arba metalinės)
- Sagex
- PET arba panašios

Romantiška medžio masyvo valtis dėl savo svorio, taigi ir inercijos, netinka plaukioti mūsų upėmis ir ežerais. Tačiau stacionariam plaustui ežere mediena siūlo viską, ko reikia šauniai maudymosi platformai. Patartina turėti du storus rąstus per visą plotį kaip pagrindinį plūdūrą ir plonesnius rąstus viršuje kaip

platformą ir plūdūrą, sujungtus kryžminiais arba skersiniais diržais. Pagrindiniai plūdrumo kūnai savo ruožtu turėtų būti skersai sujungti su kitais rąstais, kad plaustas būtų stabilus skersai. **Svarbu:** plaustas turi būti pastatytas pakankamai didelis, kad jo negalėtų apversti žmogaus svoris.

Plausto naudojimas

Kaip jau minėta, pirmiausia reikia išsiaiškinti, kaip plaustas bus naudojamas. Net labai paprastas ir nelabai stabilus plaustas gali būti naudojamas perplaukti upę, t. y. plaustas traukiamas iš vieno kranto į kitą, pvz. Net ir tai vaikams gali būti įspūdinga patirtis. Kitos galimybės

- Fiksuoti prie ežero
- Ekskursijos po ežerą
- Ekskursijos upe

Plaustas su sunkvežimio vamzdžiais

Plaustas su sunkvežimio vamzdžiais idealiai tinka plaukti ir keliauti upe.

Privalumai:

- Vamzdžiai gali būti įtraukti į kilimėlį
- Lengvai pripučiami, nedideli, kad būtų galima juos sudėti
- didžiulis plūdrumas dėl oro
- tvirti vamzdžiai gali trintis ir per akmenis; vamzdžiai pasiduoda, o kiti pelekai sėdėtų.
- vamzdeliai surišti tarpusavyje jau yra gana stabilūs, konstrukcija galima tik pagal pionierių technologiją

Trūkumai:

- Labai didelis pasipriešinimas vandenyje - praktiškai netinkamas judėjimui irkluojant
- Nors vamzdžiuose esantis oras suteikia daug plūdrumo, vamzdžiai negali būti surišti pakankamai kompaktiškai ir jų centre yra "skylė".

Statybos

Priklausomai nuo plausto dydžio, 4 vamzdžiai, t. y. 2 ant 2 (vertimo valčiai 3 ant 3), arba 2 ant 3 ar net daugiau, yra tvirtai surišami šiaudų virvele ar panašiai.

Naudojant pionierių statybos būdą, šakos po šaką dedamos ant vamzdžių ir surišamos. (tinklinė konstrukcija) arba: iš dvigubų skersinių ir klojinių plokščių prisukami pastoliai ir šiaudų virvele pririšami prie vamzdžių.

Kelionės upėmis

Sauga

Šveicarijoje plaukti upėmis su vaikais leidžiama tik su patyrusiais gidais, turinčiais J&S vandens pramogų saugos modulį ir atitinkamus SLRG mokymus (upių modulis).

Plaukimas plaustais ežere laikomas įprasta vandens veikla (SLRG ežero modulis).

Plaukimui plaustais upėmis paprastai reikalingi instruktoriai, turintys SLRG mokymus su upių moduliu.

Keliones plaustais su vaikais turėtų vykdyti tik patyrę gidai. Reikalingos aiškios žinios apie upę ir pan. Galioja SLRG ir J&S gairės!

Teisėta (2,5 m taisyklė)

Plaukimas plaustais taip pat ribojamas teisiškai. Šveicarijoje tai skiriasi priklausomai nuo kantono, išskyrus keletą pagrindinių principų. Kai kuriuose kantonuose plaukimas peržengia įprasto leistino viešo naudojimo upėmis ribas ir yra laikomi vadinamuoju jūriniu renginiu (pvz., TG), todėl jiems turi būti gautas valdžios institucijų leidimas (savivaldybės leidimas nuleisti ir ištraukti vandenį, prieš naudojimąsi plausta apžiūri policija, turi būti sudarytas renginio draudimas ir t. t.)

Tačiau plaustais laikomos tik 2,5 m ar ilgesnės plūduriuojančios konstrukcijos. Todėl teoriškai mažesniems plaustams licencijos nereikia. Tačiau tokio dydžio

ežeruose su tokio dydžio pelekais neleidžiama išplaukti iš kranto zonos 150 metrų atstumu, o to daryti vis tiek nerekomenduojama.

Daugiau informacijos

Daugiau informacijos apie veiklą vandenyje pagal J+S ir SLRG rasite straipsnyje ["Veiklos vandenyje planavimas"](#).

Šaltinio įrodymas

Viršelio nuotrauka: Pateikė Jungschar Stami St. Gallen